

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KERESZTÉNY HETILAP.

Megjelenik kétféle kiadásban; hetenkint háromszor: szerdán, pénteken és vasárnap; s hetenkint egyszer: pénteken. — Terjedelme mindig 16 oldal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Práter-utca 44. sz.

A „Magyar Néplap” ára hetenkint egyszeri megjelenéssel:		A „Magyar Néplap” és „Hozzájárás” előfizetési ára:		Szerkesztők:		A „Magyar Néplap” ára hetenkint háromszori megjelenéssel:		„Magyar Néplap” hetenkint háromszor s „Hozzájárás”-val:	
Égész évre	1 frt 80 kr.	Égész évre	8 frt — kr.	LEPSÉNYI MIKLÓS		Égész évre	8 frt — kr.	Égész évre	7 frt 80 kr.
Fél évre	— > 95 >	Fél évre	1 > 50 >	és		Fél évre	8 > — >	Fél évre	8 > 60 >
Negyed évre	— > 50 >	Negyed évre	— > 20 >	NÉMETH GELLÉRT.		Negyed évre	1 > 50 >	Negyed évre	1 > 40 >
Egyen szám 4 kr.									

A kath. egyház és ellenségei.

Valóban csodálatos isteni intézmény az a kath. vallás! Mély, mint az égür, rendithetlen s az egész világot átölelő, mint az égbolt, titokzatos mint a csillagos menny, és mint ez, csak azokra gyakorol legyőzhetlen vonzást, azok részére szolgáltat tulvilági édes örömet, akik teljes odaadással csüngnek rajta s folytonosan foglalkoznak vele. Egy láthatatlan ország, melyet maga a Szentlélek Isten kormányoz emberi helytartója közvetítésével; olyan ország, melynek valamennyi polgára — hogy úgy mondjam — olajjal fölkent kiskirály s minden emberi teremtményeket megelőzve, közvetlen az angyalok után áll rangban és méltóságban.

A keresztényeknek e méltóságára az apostol ismételtlen figyelmeztette a hitösöket, lelkükre kötvén, hogy mindenkor szemük előtt tartsák királyi származásukat s ne úgy éljenek mint azok, kik csak a förtelmes szenvedélyeknek s a bűnnek rabszolgái.

S a katolikusok testületén e királyi származás ismertető jelei mindenkor észlelhetők voltak.

Aki a hitért és hazaért habozás nélkül föl tudta magát áldozni, aki képes volt felebarátjáért gályarabbá lenni vagy rabszolgaságba menni, aki dögvészes időben sorba járta haldokló embertársait, hogy őket megvigasztalja, szemeiket lefogja és őket eltemesse vagy együtt haljon velük, aki templomokat, iskolákat, kórházakat ezer- és ezerszámra épített, aki a tudományokat és a művészeteket fölkarolta, aki a hatalmasokat bátran

megfedette s az elnyomottakat pártfogásába vette, aki megosztotta falatját a szükölködővel, köpenyét a mezitelennel és szállását az utassal: szóval, aki Isten és embertársa iránt való szeretetből, minden előnykeresés vagy önérdekhajhászás nélkül magasztosat cselekedett, szépet és nemeset alkotott, — az mind, de mind katolikus volt!

S ma is ezek az ismertető jelek különböztetik meg a katolikusokat minden más vallásuaktól. Husra és vérére, tehát külső tekintetre hasonlók emezekhez, de végtelenül különböznek tőlük cselekedeteikre nézve. E különbséget tehát a vallás eszközli. Ez az, amely a katolikusokat annyira megnemesíti. Minthogy pedig a kath. vallás változatlan, az igazi katolikus hívő tehát ma is olyan, amilyen az első századokban volt. Ilyen igaz kath. azonban — sajnos — ma sincs sokkal több, mint a kereszténység első századaiban volt. De hogy számuk, különösen pedig munkásságuk mégis eléggé tekintélyes, azt kiválóképpen két tünetből lehet következtetni, abból t. i. hogy a kath. vallás isteni szellemére valló emberbaráti intézmények száma folytonosan növekszik és az üldözések se dühükben, se méretükben nem enyhülnek, sőt inkább folytonosan gyarapodnak.

Annál magasztosabb látvány, hogy az egyház mindemez üldözések közepette rendületlenül tartja magát és halad rendeltetése útján, munkálja az emberek boldogulását. Ha egy-egy megtántorodott ember addig orditozza rágalmait az egyház ellen, hogy végre sérvet kap bele (pedig

Szíves bizalommal kérjük tisztelt elvbarátainkat, lapunknak apostoli buzgósággal való folytonos terjesztésére, mert magasztos eszméink magvait csak így leszünk képesek széles körben elvetni és magunknak a jövőt biztosítani.

Szerk

Keresztények! csak keresztényeknél vásároljatok!!

hány ezer és ezer van ilyen!) s bandája ott hagyja őt tehetetlenül az utszélen, az egyház főlemeli, beviszi az ő kórházába és addig ápolja szeretettel, gyöngédséggel, míg talpra nem állítja. Akkor ellátja egy kis utravalóval és Isten nevében elbocsátja, hogy egy másikat hozzon helyébe s arra áraszthassa gondoskodó szeretetét. Hogy aztán az elbocsátott hálátlan ismét folytatja előbbi életmódját, az az egyház kedvét soha el nem veszi a felebaráti szeretet gyakorlásától.

Se magának az egyháznak, se hü gyermekeinek semmi olyanra nincs szükségük embertársaik részéről, aminek elnyerhetése végett meg kellene magukat tagadniok s másképp kellene cselekedniök, mint ahogyan éreznek s mint ahogyan a vallás parancsolja.

Ebben van a magyarázata annak, hogy úgy az egyház, mint buzgó hivei minden jó cselekedeteik dacára is folytonosan üldöztetnek. A világ szelleméhez kellene alkalmazkodniok és békeességük lenni, ha jót nem tennének is; de hát nem tudnak ennyire lesülyedni.

Alig van valamire való ember, aki a külső tisztesség nyomása alatt kénytelen ne volna megvallani és elismerni, hogy a kath. vallás minden egyéb vallásnak végtelenül fölötte áll s nemcsak lényegében hasonlíthatlanul magaszobabb azoknál, hanem nyilvánulásaiban is, alkotásaiban is, mert kizárólag a felebaráti szeretet, az emberiség boldogításának eszméje vezérli. Sőt dicséretekkel is úgy elhalmozzák, hogy szinte émelyítő.

Hanem mikor azt tapasztalják, hogy az egyházat a sok dicséret éppen nem bájolta el, sőt egészen hidegen hagyta, hogy az egyház nem csak dajkál, ápol és védelmez, hanem korhol, fedd, sőt fenyt is: egyszerre vége a jó barátságoknak s ahány uzsorás, csaló, feslett életű, csuszó-mászó, erkölcstelen, zsarnok, elbizakodott, fősvény, s több ilyen himpellér van a társadalomban, — az mind ellene támad s nincs az az undokság, amit rá nem kennének, ha lehetne.

Ha nem tanuskodnék az egyház isteni eredete mellett a meghamisíthatlan történelem vagy magának a kath. vallásnak belső természete és külső nyilvánulása: elég volna egy pillanatot vetni az egyház ellen irányuló üldözések eredetére és forrására vagy az üldözök jellemére, hogy arról minden kétséget kizárólag megbizonyodhassunk.

Gyarlóság és hiba minden emberben lehet, sőt van is. Csak a mérték különböző, a katolikusok javára, akiket a szigorubb vallási törvények nagyban óvnak attól, hogy az emberi gyarlóságok bennük ne egykönnyen jegecedhessenek ki

bünökké. De ha a kath. egyház üldözöit tekintjük, akár a régi időkben, akár a jelen korban, anélkül, hogy egyuttal itélkezni is akarnánk fölöttük, konstatalhatjuk, hogy egytől-egy olyanok, akiknek lelki javaikra igen sok követelést rátáblázott az ördög s akik tulajdonképpen már nem is gazdái, hanem csak haszonélvezői annak a végtelen drága birtoknak, melyet „lélek“ elnevezett alatt ismerünk, mert az ördög minden percben csődöt kérhet elleünk a legfölsőbb bíróságtól, a mennyei Curiától.

Ismerve tehát őket, nincs okunk attól félni, hogy heves támadásaik által talán rést üthetnek a sziklára épített anyaszentegyház ezredéves bástyáin. Hanem igenis félhetünk attól, hogy kárt tehetnek a nyájban. Nem az erejüknel fogva veszedelmesek, hanem azért, mert ragályos mételety terjesztenek maguk körül. Fertőzött mivoltjukkal folytonosan itt járnak közöttünk, hozzánk dörgölöznek, egy tálból esznek velünk, mindenestre nagy óvatosságra van tehát szükségünk, annál is inkább, mert a tapasztalat bizonyosága szerint annál tolaodóbbak, minél sulyosabb a bajuk s közelebb való a veszedelmük.

Óva intjük tehát hitsorsosainkat az erkölcsileg dögvészesek társaságától s ilyennek tartásák mindazokat, akik csak sanda pillantást vetnek is a kath. egyház felé vagy helytelenitik annak intézkedéseit. A kath. egyház isteni intézmény, annak minden vallások fölött való fensőbbiséget és jóságát a világ összes lángelméi és valóban jellemes férfiai elismerték vallásfelekezet nélkül, e tudat tehát eléggé meggyőzhet minket a felől, hogy ezen isteni intézmény rágalmazóitól tanácsos óvakodnunk.

Ne feledjük soha egy pillanatra se, hogy a vallást az utóbbi időkben összekeverték a politikával, hogy bennünket könnyebben megejthessenek. Arra számítottak, hogy ha vallásunk érdekeinek megvédelmezése iránt nyilvánuló éberségünk folytán nem képesek bennünket meg-ejteni, majd elérik céljukat a politika útján, mint-hogy e téren eddig éppen semmi elővigyázattal se éltünk. Bizonyítsuk be hát nekik, hogy elszámították magukat, mert minket kelepcébe így se csalhatnak.

Tekintsük őket olyanoknak, mint a vámosokat és publikánusokat, kerüljük mint a bélpoklosokat, úgy bizton megőrizhetjük tőlük vallási és lelki kincseinket, melyekre oly nagy szükségünk van az anyagi szegénység jelen korában.

A kath. egyház a mi szülő anyánk, ne engedjük, hogy azt bárki meggyalázhassa, különösen pedig ne aljasodjunk le annyira soha, hogy egyház-anyánk gyalázóival egy falkában üvöltsünk.

A kath. egyházat üldözik, a szent kereszt jelvényét megbecstelenítik, a kath. hitet meggyalázzák. Keljünk tehát védelmére s mentsük meg a gyaláztatótól!

POLITIKAI HIREK

Uj államtitkár. A király Toepke Alfréd miniszteri tanácsost kinevezte a pénzügyminiszterium második államtitkárává. Az új államtitkár erdélyi születésű, ma 55 éves és azt mondják, hogy a pénzügyek terén kapacitásszámba megy. Legújabbán a kiegyezési tárgyalásoknál meglehetősen sok dolga akadt.

Választási mozgalmak. Lepsényi Miklós, a Magyar Néplap szerkesztője, engedve a *kun-szent-miklósi* választó-polgárok kérésének, akik egy küldöttséggel hívták le őt körükbe, szombaton leutazott a kerületbe Dr. Bakonyi Elek fővárosi ügyvéd társaságában. Mostani leutazásának célja azonban inkább csak szives viszonzása a látogatásnak, mert a jelölést illető kérelmet csak az esetben teljesítheti, ha a választó-polgárok nagy többségének teljes bizalmáról eleve megbizonyosodhatik. A magyar néppárt megteremtője, aki a párt megalakításáért annyit küzdött, fáradott és szenvedett, minden esetre meg is érdemli, hogy megválasztása, ha nem is egyhangulag, de legalább nagyobb küzdelem nélkül történjék.

A bűnvádi perrendtartás. A képviselőház legközelebbi ülését a közben levő ünnepnapok és ezredéves ünnepségek miatt szerdán, e hó 9-én tartja, a mikor is megkezdik a bűnvádi perrendtartás részletes tárgyalását. A képviselőház igazságügyi bizottsága e hó 7-ikén délután 5 órakor veszi tárgyalás alá Polónyi Géának a bűnvádi perrendtartáshoz benyújtott és Ház által elfogadott határozati javaslatát.

Olcsó anyakönyvezés. Emlékezhetnek rá olvasóink, hogy a vallásügyi törvények meghozatala ellen irányult küzdelmünkben nem egyszer használtuk fegyverül azt az érvet, hogy sokba fog kerülni az ujtás. De a minisztertől kezdve az utolsó tollforgató zsidó gyerekig mindenki azzal iparkodott bennünket tulkiabálni, hogy az egész költség potomság lesz, szót se érdemel. Arra is emlékezhetnek olvasóink, hogy az események azóta nekünk szolgáltattak igazat, mert a mi számításunk volt helyesebb s az anyakönyvezés sokkal többbe került, mint a miniszter gondolta. Most pedig az tűnt ki, hogy még mindig nem elég a költség, mert *csupán a dologi kiadások költségeihez és csak az október-decemberi negyedre 204,310 forinttal kellett több, mint a mennyit előirányoztak.* Jól esik e tényre rámutatnunk, mert ékesen szóló bizonyíték ez amellett, hogy mi nem ámitottunk, hogy nekünk volt igazunk.

Férfiak, asszonyok, gyermekek!
imádkozzatok minden nap a néppárt győzelmeért!!

Országgyűlés.

Szeptember 4-én.

Ülés kezdete 10 órakor.

Napirend: a bűnvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Erdély Sándor igazságügyminiszter hazafias örömeinek ad kifejezést, hogy a magyar büntető perrendtartásról szóló törvényjavaslat egy századig tartó viszontagságos vajadás után végre a ház asztalán fekszik.

A törvényjavaslatot ő csak e három szóval tudja jellemezni: *magyar, önálló és szabadelvű.*

Azon reményének ad kifejezést, hogy a törvényjavaslat minden tekintetben meg fog felelni a mi viszonyainknak.

Részletesen szól a vád-elvről s hosszabban bizonyítja azt, hogy az eljárásnál mennyivel megfelelőbb a közvetlenség, mint az írásbeliség. Védelmére kel az esküdtzéki intézménynek, mert szerinte a bíró, kit a paragrafusok kötnek, sohasem közelítheti meg az igazságot annyira, mint az esküdtzék, melynél a lélektani mozzanatok is nagy szerepet játszanak. (Helyeslés jobbról.)

Áttér ezután az *ügyészség nyomozó hatáskörére.* (Halljuk! Halljuk!)

Elismeri, hogy az ügyészségnek nyomozási hatáskörrel való felruházása ellen igen sokan, egy a szabadelvű párton, mint az ellenzéken állást foglalnak s aggodalommal tekintenek annak behozatala elé.

Tekintve a törvényjavaslat nagy fontosságát, bár elvi álláspontját nem adja fel, *alárendeli felfogását a többség felfogásának,* (Helyeslés és éljenzés.) csak magát a törvényjavaslatot ne veszélyeztesse. A legmelegebben ajánlja a törvényjavaslat elfogadását. (Éljenzés.)

Polónyi Géza: Az elismerés meleg szavaival adózik úgy az előadónak, mint az igazságügyminiszternek.

Hogy a mostani, de főleg a régebbi rendszer menyire kötötte a bírót, arra nézve anekdotába is beillő érdekes példát hozhat fel. Az ötvenes években bevésznek egy hullát a Rókus-kórházba. Az orvos boncolás végett megjelenik a kórházban a bírói kiküldöttel. Belevág a hullába, mire az felszisszen.

A bírói kiküldött erre így szól: *„Ne mozogjon barátom, hiszen a boncolási végzés már jogerőre emelkedett.”* (Nagy derűtség.)

Hosszasan bírálja ezután az esküdtzékre vonatkozó rendelkezéseket.

Felhívja a miniszter figyelmét azon szabálytalanságokra, melyek a kereskedelmi vétségek elbírálásánál szerfölött gyakorta előfordulnak.

Az ügyészi hatásköréről szólva azt mondja, hogy e pont tekintetében magyarázatra, igazításra van szükség, mert a királyi ügyész nyomozási hatalmának elve a javaslatnak legfőbb elveit dönti hatalomra.

Határozati javaslatot nyújt be, hogy az ügyészi hatáskörre vonatkozó fejezet *megfelelő átalakítás céljából* utasítsák vissza az igazságügyi bizottsághoz. (Zajos helyeslés balfelől.) Ettől teszi függővé azt, vajjon ő és pártja a javaslatot elfogadja-e a részletes tárgyalás alapjául? (Helyeslés balfelől.)

Szünet után **Ragályi Lajos** szólalt föl. Ő és pártja a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául feltétlenül elfogadják.

Hive az esküdszéki intézménynek; de ha az esküdszéket abban a keretben akarnák megalakítani, melyről a lapok adtak hírt, kijelenti, hogy azt nem szavazná meg.

Az ügyészi nyomozási hatásköréről megemlékezve, teljesen magáévá teszi Polónyi Géza érveléseit s elfogadja benyújtott határozati javaslatát is. (Helyeslés balfelől)

Haviár Dániel és Issekutz Győző a törvényjavaslatot részben elfogadják, részben Polónyi határozati javaslatát pártolják.

Ülés vége 2 órakor.

Szeptember 5-én.

Ülés kezdete 10 órakor.

Interpellációkat jelentettek be: *Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Szluha István, Ugron Gábor, és Szalay Imre.*

Napirend: *A bűnvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.*

Visontai Soma: ő, maga részéről a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

A személyes szabadság biztosítékait illetőleg egy kifogása van. A törvényjavaslat ugyanis azt mondja, hogy ha attól lehet tartani, hogy valaki a súlyos bűntetéstől való félelmében megszökik, vizsgálati fogságba vethető. Ez az intézkedés veszedelmes, mert elég biztosítékkal körülvéve nincs. Kifejezést ad azonban reménynek, hogy ennek megváltoztatása lehetségessé lesz a részletes tárgyalás alkalmával.

Fontos új rendelkezése a javaslatnak a szabadság behozatala is.

Azt a mozgalmat pedig elítéli, mely arra irányul hogy a törvényjavaslat a napirendről lekerüljön, mert ez a javaslat a közszabadság egyik hatalmas támaszát, az esküdszéki bíróság intézményét van hivatva meghonosítani. A törvényhozásnak az utókorral szemben súlyos mulasztása volna, ha ennek az üdvös intézménynek a fontos bűnügyekre való kiterjesztését megakadályozná s ezért ő a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. Szól ezután az ügyészség nyomozó hatásköréről s részletes indokolás kapcsán kijelenti, hogy Polónyi Géza hat. javaslatához hozzájárul. (Helyeslés balfelől.)

Elnök a vitát bezárja, amely után következnek a záróbeszéddek. *Chorin Ferenc* előadó örömeinek ad kifejezést afelett, hogy a törvényjavaslatot oly rokonszenvesen fogadták. A miniszter beszédére való hivatkozással kijelenti, hogy most részletes vitába nem bocsátkozik.

Polónyi Géza záróbeszédében főleg *Issekutz Győző* beszédével vitázott, vitatva azt, hogy a katonai büntető eljárás szempontjából az ő álláspontja a helyes.

Erdély Sándor igazságügyminiszter kijelenti, hogy *Polónyi Géza* hat. javaslatához hozzájárul. (Zajos helyeslés.) A ház egyhangulag úgy a törvényjavaslatot, mint *Polónyi Géza* hat. javaslatát elfogadja.

Szünet után *Bánffy Dezső* báró miniszterelnök felelt *Kovács Ferenc* interpellációjára a hajdu-doroghi püspökség felállítására vonatkozólag.

Tény az, mondá, hogy 180.000 olyan gör. kath. vallású egyén van Magyarországon, kik magyaroknak vallják magukat. E szám meggyőző mindenkit arról, hogy a kérdés főfontosságú s ezzel foglalkoznia kell.

Azt mondja, hogy már 1892—3-ban folytak tárgyalások a magyar püspökség felállítására kérdésében.

A kormány őszintén óhajtja, de nem ígérheti, hogy e kérdés már a közel jövőben meg lesz oldható.

Először is a liturgia kérdését kell megoldani s erre nézve a kormány a kellő lépéseket már megtette. (A ház a választ tudomásul vette.)

Szederkényi Nándor interpellációjára a ház feloszlata tárgyában a következőket felelte:

A kormánynak — ugymond — megvan a maga munka-programja, nem tudja tehát, mi szolgált alapul a kósza híreknek. Kijelenti, hogy a kormány, ő felségének, a ház feloszlata nézve ez ideig jelentést nem tett, hogy azonban a jövő mit hoz, azt maga sem tudja. Határozott választ tehát nem adhat.

Következtek az interpellációk. *Kossuth Ferenc* a kvótaügy kérdésében interpellálta a miniszterelnököt.

Gyakorolt-e a kormány, a törvény rendelete szerint, befolyást a magyar kvóta-bizottság javaslatára? és ha igen, e javaslat megfelel-e a kormány álláspontjának? Ha meg nem felel ez álláspontnak, fenszándékozik-e tartani az álláspontot, mikor az említett törvény 21-ik §-a értelmében hivatva lesz a királynak a döntésre tanácsot adni.

Szalay Imre a tirol-voralbergi vámok tárgyában terjesztett interpellációt.

Ausztria mitőlünk Tirol és Voralbergben közel 30 év óta buzáért 38 kr., rozsért 45 kr., árpa- és zabért 65 kr. bevételi vámot szedett métermázsánként, ezáltal különösen a dunántuli vármegyéket milliókban károsította meg; tekintettel arra, hogy a nemzetközi jogszokások szerint, ha károsítás történik, ezek visszatérítése a visszakivánás napjától számít és az már 1892-ben történt, kérde, tett-e a kormány lépéseket aziránt, hogy eme jogtalanul szedett vám összege a visszakivánás napjától számítva megállapíttassék? és ezen összeg, mint Magyarország jogos tulajdona, Ausztria által visszifizetessék.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök erre azt feleli, hogy ha e dolog megoldva lesz, az nem *Szalay*, hanem az ő érdeme lesz.

Ugron Gábor az orosz cár bécsi látogatása tárgyában interpellálta a miniszterelnököt. Kérde, hogy az orosz cár bécsi látogatásának politikai kihatása következtében szenved-e változást a hármasszövetség céljában és tartalmában? Sikerült-e a Balkán népei nyugalmanak és szabad fejlődésének újabb biztosítékokat szerezni.

Szluha István a gazdaközöniséget ért elemi csapások tárgyában interpellált. Kérdezte a kormányt, mit szándékozik tenni az ország gazdaközöniségét ért rendkívüli és általánosnak mondható elemi csapások okozta károk enyhítésére?

Apponyi Albert gróf szintén a kvótakérdésben interpellált.

Magáévá teszi e a kormány a magyar kvóta-bizottság álláspontját és hajlandó-e annak érvényesítése mellett egész alkotmányos befolyását a kérdés minden részletében latba vetni?

Elnök kijelenti, hogy a ház legközelebbi ülését szerdán tartja meg. (Helyeslés)

Ülés vége 1 $\frac{3}{4}$ órakor.

Választási mozgalmak.

Nyiregyházáról írják, hogy a vármegyében a kormánypárt szemben áll a sokkal erősebb néppárti, a függetlenségi és két kerületben a nemzeti párttal. A néppárt eddig még egy választókerületben állított jelöltet, de többnek a jelöltetése is biztosra vehető. Az egyes választókerületekben a helyzet eddig a következőleg alakult:

Nyiregyházán Beniczky Miksa Kossuth-párti képviselő ellen Ferlicska Kálmán dr. városi ügyészt és az ipartestület elnökét léptetik föl szabadelvű programmal.

A **tisza-lői** választókerületben Onody Géza ellen Kornis Ferenc nyugalmazott törvényszéki elnök lép föl nemzeti programmal.

A **nagy-kállói** választó-kerületben az Ugron-párti Kállay Ferenc ellen Mezóssy Béla dr. a Kossuth-párthoz tartozó fog föllépni.

A **kisvárdai** kerületben a jelenlegi Kossuth-párthoz tartozó Farkas Balázs képviselő ellen Alapi Salamon Tódor nemzeti programmal, Liptay Jenő pedig szabadelvű programmal lépnek föl.

A **nyir-bátori** kerületben Gencsy Albert Kossuth-párti ellen Perényi báró szabadelvű programmal, a derék Hollós Lajos esperes Mária-Pócsról néppártival fognak föllépni.

A **bogdányi** kerületben Kállay Lipót Kossuth-párti képviselő ellen Vay Miklós gróf, Szabolcsmegye volt főispánja fog föllépni szabadelvű programmal.

Gyergyó-Szt.-Miklós kerületének több polgárai Lázár Menyhért ügyvédet, a szabadelvű párt elnökét léptették föl. A függetlenségi választók elhatározták, hogy ezuttal „elveik föntartása” mellett Lázár Menyhértet fogják támogatni. A jelenlegi képviselőt Matkovics Sándort szóba sem hozzák.

Lakatos Miklós az abauj-szinai kerület képviselője a hét folyamán beutazta kerületét. Ujra öt jelölték képviselőjüknek a választók. Ellenjelöltje ez ideig még nincsen.

Hogyan neveljük leányainkat?*)

Mindenekelőtt engedjék meg tisztelt hallgatók, hogy felolvashassam a „*Solothurner Anzeiger*” című svájci hírlap következő cikkét:

„A gyárleány.”

„Sok körben nem a legjobb hangzásu ez a név „gyárleány”. És ugyan miért? Először azért, mert a gyárleányok, — a tiszteletreméltó kivételeket leszámítva, — gyakran nem a legelőnyösebben, nagyon szabados erkölccsel s nagyon szabad magaviseletökkel tűnnek ki. Másodszor pedig azért, mert csak kevésről lehet elmondani, hogy ő is számít valamit. Vagyis a gyárban végzett munkáján kívül a legtöbb semmihez se ért és semmit se tud abból, amit minden nőnek tudnia kell: a háztartásból.”

„E második pont felől akarunk egyet-mást a következő sorokban elmondani.”

Megfelel-e a gyárleány kötelességeinek, ha csakis gyári munkáját végzi el, a háztartás iránt azonban alig ér-

deklódik? Nem! Minden leánynak arra kell törekednie, hogy a háztartás vezetése ne legyen előtte oly titok, mely az ismeretlenség ködös világába tartozik. Értsen a háztartáshoz még akkor is, ha nem is volna szándoka férjhez menni. De hát melyik nő nem szándékozik férjhez menni, ha mindjárt gyári munkásnő is? Röviden összefoglalva: minden leánynak szigorú kötelessége a háztartás különböző ágaiban a lehető legjobban kiképezni magát.

Már most miként vélekedik sok gyárleány a háztartásról? Ha a gyárban megszűnt a munka és otthon meg volt a vacsora, ugy szép időben többé-kevésbé kétes mellékkörülményekkel még egy estvéli sétát tesznek. Vagy pedig elővesznek valamiféle horgolást, hímzést vagy más ilyes előkelő dolgot, amihez gyakran még valami pikáns regény is járul, és himezve, vagy csipkét készítve és regényt olvasva az előkelő uri kisasszonyt játszik. Hogy valami változás is legyen a napi-rendben beiratkoznak tagnak valamely dalárdába, ahol nem egy estét fiatal emberekkel együtt kell tölteniök. Ezalatt sűrű-forog az anya a konyhában, elmosogatja az edényeket, előkészít mindent a holnapi főzéshez, sokszor megfényesíti kisasszony lányának még a cipőt is; és ha napon át a kisasszonyka ruhája elszakad vagy zsirfoltos lesz: a mama keze varrja meg a szakadást, vagy mossa ki a foltot. Reggel kisasszonyka lányának csak kidörgölnie kell álmos szemeit — és odaülhet a terített asztalhoz. Így megy ez napról-napra. A háztartási teendők nem piszkítják a fiatal lányka kacsóit és nem okoznak neki gondot, mert a mama anynyira érzékeny szívé, hogy lányának az édes szünetet konyhamunkával, mosással, mángorlással, varrással és harisnyajavítással megkeseríteni nem is tudja.

Hogy milyen asszony lesz az ilyenből, azt mindenki könnyen elképzelheti. És hogy milyen boldogság és áldás lehet házaseletében? bizony azt is könnyű kitalálni. A mézeshetek mómora után mihamar morgogja a férj ajka: Semmihez sem ért! Hova-tovább ez a morgás mind hangosabb és gyakoribb lesz és egyik égháború a másik után vonul fel a házaselet egén és le-lecsap a villám: „Te semmihez se értesz!”

Még két képecskét! E sorok írója ősmert egy családot, melyből a két leány a gyárba járt dolgozni. A gyáron kívüli szabad idejüket mindig a fentebbb leirt módon töltötték el. Míg anyjuk élt, nem volt semmi baj, de egyszerre az anya meghalt. Bár mindketten fölül voltak a husz éven, mégis nagy zavarba sodorta őket a haláleset. Az idősebbnek a háztartást kellett volna vezetni, de még a legközönségesebb ételeket se tudta elkészíteni, és végre is egy idegen nőnek kellett őt ebben kioktatni. Mindkét leány férjhez ment, de igen szánalmas asszonyok lettek, mert bár férjeik szép összeg pénz hoztak a házhoz és jó keresetök is volt, nyomorban színlődtek, aminek egyedül a háztartásban való járatlanság volt az oka.

Egy másik családban három gyár-leány volt, melyek mindenike háziasan volt nevelve. Munkájuk mellett szorgalmasak, a háztartás körüli teendőkben jártasak és takarékosak voltak. Mindegyike igazi otthonuló anyoka volt. Vigalmakra nem jártak és cifra ruhákért nem epe-deztek, léha szerelmeskedésre se kedvök, se hajlamuk, se pénzök, se idejük nem volt. Ők is férjhez mentek és ma meglehetősen jómódu asszonyok. Szép családi körükben boldogok. Mindenki tiszteli és becsüli őket. Ezek már voltak valamik és értettek mindenhez, mihez egy gazdasszonynak értenie kellett.

Legmelegebben ajánlhatjuk minden gyár-leánynak, hogy csak ezeket vegye mintaképül és ezeket kövesse!

*) Felolvasatott a „Budapesti Katholikus Népkör”-ben augusztus 30-án.

Igy beszél a fönt említett svájci ujság. E cikk szerint tehát a szabad Svájcban még csak a gyárlányok kezdenek úgy kisasszonykodni, hogy restelik a háztartás körüli teendőket. De jöjjön csak be a cikkíró Magyarországra és azt fogja látni, hogy hazánkban ma-holnap már nincs is más, mint csupa „nagyása” és „kisasszony”. De van is ám különbség hazánk és Svájc népének jóléte között. Mert míg Svájcot minden látogatója dicséri, hogy ott általában jómódu és megelégedett a nép, bár csupa hegy és szikla a hazája: addig nálunk már oly nagy a nyomor és elszegényedés, hogy alföldünkön már a földmivelők is éhségtől gyötörve zavarognak.

Ennek első sorban a magyar anyák ferde nevelési rendszere ám az oka. Mert a helyett, hogy szorgalomra, takarékosagra, munkásságra, serénységre és ügyességre neveljék lányukat, a legtöbben oly nagyravágyóan nevelik őket, hogy mindegyik gróft vagy legalább bárót vár völegényül. Szakitsanak már egyszer ezzel a ferde neveléssel a magyar anyák és neveljék lányukat úgy, hogy azok ne restelkedjenek a háztartás körüli munkát végezni és ne akarjanak még hétköznap is úgy öltözni, mint valami bálkirályné. Mentől nagyravágyóbban nevelik az anyák lányukat, annál bizonyosabb, hogy nem sok örömet és vigasztalást lelnek bennük. Az a leány, kit nagyobb igényekre nevelnek, aminő szülei társadalmi állásának megfelelő, előbb-utóbb szégyelni fogja szüleit! Azért keresztény erényekre kell nevelni és szoktatni leányainkat, azaz szorgalomra, munkásságra, takarékosagra, erkölcsösségre, szerénységre, egyszerűségre, hűségre, hálára, könyörületességre, tisztaságra, igazságszágra, igazmondásra stb. stb. Amiben a szülőknek jó példával kell elüljárniok. Ekkor nemcsak örömük lesz gyermeikben, de öregségükre segítők, gyámolítóik lesznek.

Ha szigorú katolikus erényekben neveljük lányainkat, akkor csak idő kérdése, hogy mikor lesz hazánk népe vallásában ismét egységes. Mert nekünk katolikusoknak arra kell törekednünk (és követeli ezt a haza előnye is), hogy amint egy Isten van az égben, úgy egy vallás legyen e hazában és az egész világon. Ez egy vallás pedig csakis a keresztény katolikus vallás lehet. És hogy ezt elérhessük, arra nem szükséges ám semminemű erőszak, csak egy kell, hogy az anyák katolikus erényekben neveljék lányukat. Vagy ugyan a katolikus erényekben tündöklő hajadon nem kedvesebb és kapósabb-e minden józanul gondolkodó ifju előtt, mint egy könnyű erkölcsű ledér leány? Itt van megadva a lehetőség szent vallásunknak békés uton való rohamos terjesztésére. Mert ha előbb bűn volt más vallásúval házasságra lépni, a törvény azon parancsa folytán, hogy a gyermekek nem szerint a szülők vallását követik, ma már nem bűn, mert meg van adva a lehetőség, hogy a vegyes házasságban élő anya abban a vallásban kereszteltetheti és nevelheti gyermekeit, melynek maga is hive. Hódítsák tehát el erényeik által a katolikus lányok a másvallású ifjakat. A katolikus erényeknek lehet tulajdonítani, hogy a fővárosban 100 protestáns ifju közül, a statisztikai hivatal jelentése szerint, 70 vesz el katolikus leányt. S így van az az egész országban. Tetemesen több protestáns völegény vesz el katolikus leányt, mint katolikus völegény másvallású nőt. De a vegyes házasságnál ne felejtsek el sohase a katolikus fél szülei, hogy előbb írásbeli beleegyezést követeljenek ahhoz, hogy az összes születendő gyermekek, nemre való tekintet nélkül, az egyedül üdvözítő katolikus anyaszent-egyház tagjai lesznek.

Továbbá nevelje minden katolikus anya a lányát önmagának és családjának és ne engedje, hogy szolgálni menjen. Ugy kell nevelni a katolikus lányokat, hogy jobb legyen nekik az otthoni száraz kenyér, mint idegen helyen a legfinomabb peccsenye és pástétom. Be kell vinni a katolikus társadalomba azt a nézetet, hogy szégyen az a leányra és még inkább a szülőkre, ha lányok szolgálni megy. Jegyezze minden katolikus anya szívébe a „Budapest főváros statisztikai havifüzet” következő sorait: „Ha az alább közölt százalékszámokat szemügyre vesszük, azt látjuk, hogy a törvénytelen szülöttek arányszáma legkedvezőbb az izraelitáknál, a kikkél ugyanis állandóan 11 és 13% közt ingadozik. Sokkal nagyobb az arány a többi hitfelekezeteknél, különösen pedig a katolikusoknál és helvéteknél, a minek főoka alighanem abban kereshető, hogy a nőcselédesség nagyobb része ezen két felekezethez tartozik”. (273 és 274 szám 47-ik lap.)

Ne engedjék tehát a katolikus szülők, hogy lányuk szolgáljon, hanem használják föl munkaerejét otthon. Hisz mindenki sokkal többet keres a családnak, ha munkaerejét otthon használja föl, semmint ha csekély bérért szolgálni megy. Hogy pedig otthon is értékesíthető legyen a munkaerő, karolja föl minden katolikus családunk a helyi körülményekhez képest

- a) méhészetet;
- b) a gyümölcs- és konyha-kertészetet;
- c) a baromfi-tenyésztést;
- d) a tejgazdászati;
- e) a disznóhizlalást;
- f) a selyemhernyó-tenyésztést, és végre

g) a házi ipar különböző nemeit, ugymint kosárfonást, szakajtó készítést, varrást, kötést, himzést, szabást, mosást, kifőzést stb., mely munkáknál a lányok nagy segítségükre lehetnek anyjuknak. Ekkor nagyon kevés lesz olyan katolikus leány, akinek szolgálni kellene mennie. Még a legszegényebb katolikus szülőknek leánya se menjen cselédnek, hanem keresse föl jobb módú rokonaikat, kereszt- vagy bérmaszüleit és azoknál kérjenek szorgalmas munkáért családi otthont.

Most áttérek a legfontosabbra. És az, hogy a katolikus anyák lányukat szigorú vallásosságra és a gyermekek szeretetére neveljék. Nagyon jól mondja a német közmondás: „An Gottes Segen ist alles gelegen!” vagyis magyarul: „Minden az Isten áldásától függ!” Mert lehet-e olyan házból békesség, boldogság és istenáldás, melyben a vallásosságot nem ápolják és így a vallástalansággal egymásután behurcolkodik a restség, fűsvénység, kapzsiság, irigység, egyenetlenkedés, civódás, egymás iránti bizalmatlanság stb. stb.

És mégis, hazánkban nagyon, de nagyon vétenek a vallásosság ellen, különösen is a középosztályban. Vagy lehet-e hazánk középosztályára lesújtóbb ítéletet mondani, mint a katolikus hittanárok kongresszusának elnöke a következő szavakkal mondott: „A hitetlenséget mindenekelőtt istápolja a szülők példája, a rossz nevelés, melyek az ifjuba csupán finom modort, világias műveltséget és a vagyonszerzésnek legkönnyebb módját csepegtetik, de mellőzik az erkölcs és a hit fejlődésének eszközeit.” De amely családban a fiuk nevelése, a hitetlenségre vezet, lehet-e ott különb a lányok nevelése? Nem!

Végre, a gyermekek szeretetére azért kell már zsenge kortól nevelni a lányokat, nehogy a statisztika valamikor mirőlünk is oly jelentést adjon, mint a du-

nántuli reformátusokról, kiknek számbeli hanyatlásáról szólván, annak okát a következőkben adja elő: „Ez a hanyatlás a nép között erősen lábrakapott s mindinkább terjedő két, sőt egy gyermekrendszernek következménye, mely köztudomású tény a születési arányszámnak alacsony voltában s állandó csökkenésében a leghatározottabban nyilatkozik. Sajnos, hogy e nemű adataink csak 1876-ig, vagyis csak másfél évtizedre terjednek, de azok így is kétségbevonhatatlanul igazolják a kárhozatos bűn elharapódzását.“ (Nemzetgazdasági Szemle 1892)

Hogy a kálvinisták rossz példája a mi népünket meg ne mételyezze, azért kell a leányokat már zsege korokban a gyermekek szeretetére nevelni. Minden *katholikus nőnek büszkének kell lenni arra, ha sok gyermeke van.* Istenáldásnak mondják, ha valamely családban gyermek születik. De csak akkor istenáldás ám a gyermek, ha azt *katholikus erényekben* neveljük!

Szülők! anyák! még az nem elég, ha leányotokat *katholikus templomban kereszteltetitek*, hanem a magatok és a haza ürve azt követeli, hogy *katholikusoknak* is neveljétek őket.

A példabeszéd szerint: „Anyja után csiripel a veréb!“

Anyák! vigyázzatok! Ha leányotok vallástalan és rossz lesz, csak titeket fognak érte okozni, mert az apa kenyérkereső és egyedül ti vagytok a természet rendje szerint Isten és ember előtt gyermekeitek nevelői! . . .

Schödl Gyula.

A kereszt meggyalázása.

Az országos kiállítás területe mellett van egy zsidó szövetkezetnek egy csaló vállalata, melyet elneveztek „*Ös-Budavárának*“.

Eltételezve amaz országos svindlitől és másfajta erkölcstelen üzelmektől, melyek „*Ös-Budavárában*“ naponta végbe mennek, — nem utolsó helyet foglal el az a határtalan szemtelenség és zsidó pökhendiség, a melyet a *kereszténység jelvényeivel* ezen a megfertőztetett helyen végbe visztek.

Ez a vállalat, mely a fölrandult jóhiszemű vidéki közönségnek *kizsebelésére* alakult, újabb időben a nép bolondítására olyan körmeneteket rendez, melyekkel a Hunyadi János meg a Mátyás király stb. bevonulását akarja utánozni. . . Nehány nappal ezelőtt egy ilyen körmenet alkalmával odáig vetemedett ez a keresztény magyar nép véres-verejtékű szerzeményén meghízott, nyulbőrös liberális zsidó csöcselék, hogy felöltöztetett tizenkét löcslábu zsidó suhancot *papi reverendába* és ezek, meg egy sereg feslett erkölcsű nő által az Ur Jézus *keresztjét* ezer meg ezer néző közönség jelenlétében háromszor *körülhordoztatták* és azt mindenféle mosdatlan piszok szájjal *kigunyoltatták*.

Ime lásd édes jó magyar népem, a te pénzedből, a te jóhiszeműségedből megteremtett liberális párt többség uralma alatt hová fajultak az erkölcsök; mit tesznek veled választásoknál, mikor ősi alkotmányos jogaidat elkobozzák; mikor vagyonedat zsidó kezre adni kényszerítenek; mikor apáink szent vallását és annak szent jelvényeit meggyalázzák; mikor a bennünket megváltó Jézus Krisztus kinszenvedésének fájalmából utcahosszat gunt és mulatságot üznek, kinevetik és végül meggyalázzák!!

Van nekünk egy törvényünk, mely szigorúan megbünteti azokat, akik a vallások jelvényeit meggyalázzák.

De nálunk nem a törvény hata meg; hanem a hatálmón levő part szeszelye alatt élünk. Mar pedig a mostani liberális párt a zsidók kezében van, azért a zsidókra nem alkalmazzák a szentesített törvényeket. A zsidónak szabad a keresztény embert megcsalni, annak vérért kiszívni, azt koldusbotra juttatni, sőt hitének szent jelvényét, reményének egyetlen zálogát, a keresztet is meg szabad gyalázn!

Hát van-e ostor az Isten kezében, hát van-e igazság e földön, hogy elnézi, eltüri, miszerint ama jelvényeket, mely alatt apáink századokon át a csatasorban vértettek, mely alatt ez országot a magyar nemzetnek ezer esztendeig megtartották, mely alatt gyermekeink tisztelni és becsülni tanulják szülőiket, mely alatt a becsületes asszony ferjet sirjáig kíséri, mely alatt minden bánatunkban, minden lelki és testi szenvedéseinkben vigaszt és enyhülest keresünk, mely alatt minden becsületes mnnkánkban az erőt és kitartást kérjük, mely alatt felesküdtünk, hogy hitünket, hazánkat soha meg nem tagadjuk, mely alatt minden jó keresztény inkább elvérzik, semmint Istenét megtagadja, mely alatt megtanultuk a törvényt tisztelni és annak engedelmeskedni, mely alatt születésünk alkalmával a keresztény vallásba belépünk és haldoklásunk utolsó órájában annak imádása közben meg is halunk, — hogy e szent jelvényünket néhány bevándorlott sehonnai bitang zsidó — *büntetlenül*, — mások mulattatására, — pénzért — kigunyolhatja, kinevetheti és meggyalázzhatja?

Hát ha igaz, hogy bűn büntetlen nem marad; ha igaz az, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő és azt mindenkire egyformán alkalmazzák, akkor tessék a királyi ügyész urnak elő állani és kötelességét teljesítve a vizsgálatot azok iránt megindítani, kik a kereszténység egyik legfőbb jelvényét, a keresztet aljas üzérkedésük és még aljabb mulatságuk tárgyává használták és nyilvánosan meggyalázták.

Mert ellenesetben, — ha ez a határtalan szemtelenség még sokáig *büntetlenül* tart, maholnap olyan állapotok következnek be, a melyek folytán ez a nemzet megfeledez azokról a pénzbeli és egyéb szolgáltatokról a melyekkel a zsidóság a liberális pártot, mint valami ágyast kitarotta és rendez olyan mulatságot a minek folytán úgy a pénzes gavallért (a zsidóságot), mint a magáról megfeledezett bukott vén kisasszonyt (a liberális pártot) a törvény tilalma dacára is ütni kezdi és mindazért elégtételt szerez magának, a melyet a királyi ügyész urnak hivatalból kellett volna megszereznie.

S ki lesz ekkor felelős a nép haragjáért? Mi bizonyal nem.

Orbán János.

Két város ünnepe.

Két jelentős ezredévi ünnepegről számolunk be az alábbiakban. Szegeden e hó 6 án vasárnap szentelték fel az új Szentháromság szobrot, Kassán pedig ugyane napon ment végbe az ujjaalakított szekeressyház felszentelése.

I. Szeged.

A pályaudvaron nagy sürgés-forgás volt a reggeli órákban. A Budapestről érkező vendégeket várták. Fél

tíz órakerkezett a kormány képviselőiben. *Dániel* Ernő miniszter többek társaságában. A minisztert *Kállay* főispán üdvözölte. *Dániel* Ernő válaszában megemlékezett arról, hogy Szeged minden áldozatra kész a művelődésért.

A vendégek ezután kocsiba szálltak. A miniszter fogata előtt a bandérium s városi lovaspandurok vágattak. Utközben mindenütt éljenzéssel üdvözölték az érkezőket. A menet a Sz.-Döme templomához vonult a Szent-Háromság szobor felszentelése ünnepére, sőtét felhők alatt, csepegő esőben.

A téren sárga selyem sátor alatt várta a vendégeket *Dessewffy* csanádi püspök a papsággal. Szemben a szép sátorral, melynek ormán a kereszt ragyogott, homlokán az angyalos magyar címer, leleplezve magasodott az új Szent-háromság-szobor. *Köllő* Miklós szép alkotása ez, mely abban különbözik az ilyen szobroktól, hogy hiányzik belőle minden nehézség, könnyed, művészi és formás. Ezrével seregtettek ide az emberek. Az új szobrot már is telerakták virággal.

A csanádi püspök mellett álltak: *Ivánkovich* János dulcinói püspök, *Olványi* Pál prépost, *Vargha* apát, szegedi plebános, *Orbán* Jácint minorita házfőnök, *Kun* László temesvári kanonok, *Hanny* Sebestyén, *Hegedűs* József, *Vásárhelyi* József, *Jászay* Géza, *Gabor* Kristóf képzői igazgató, *Várady* Árpád püspöki titkár.

A miniszter, az államtitkárok, *Kállay* főispán a sátorba léptek, a többi diszmagyar ur pedig a szobor körül csoportosult.

A felszentelés egyházi szertartása után *Dessewffy* püspök meghatott hangon szép beszédet mondott. Többek közt így szólt:

Hálával tartozom Szeged városának azért, hogy milténiumi alkotásai közt nem feledkezett meg az alapról, melyre őseink az országot fektették, s a katolikus vallás legfőbb hitcikkelyének, a Szentháromság titkának diszes szobrot emelt. Ez a szobor határkö az ezer év mesgyéjén, mely irányt fog adni a jövőnek.

Valahányszor Szegedre lépek, mindig feldobog a szívem, mert a haza legkatolikusabb s legnagyobb városába lépek. Isten áldja meg a szobrot, áldja meg a munkás kezeket, melyek megalkották, gyógyítsa a sebeket, enyhítse az ellentéteket s növelje a testvéri szeretetet!

A beszéd nagy hatást tett a jelenvoltakra. A vendégek kíséretükkel ezután a városházára hajtottak, ahol a küldöttségek tisztelegtek a miniszter előtt.

Ezután az új közművelődési palota ünnepies felavatása következett. A minisztert itt *Lázár* György polgármester üdvözölte, melyre *Dániel* válaszolt. Még *Reiszner* János könyvtár igazgató beszélt, utána a vendégek megtekintették a palotát.

Fölvatták azonkívül a vasuti internátust, a fa-és fémipari iskolát s letették a kereskedelmi és iparkamara új palotájának alapkövét. Utoljára az ügyvédi kamara szép házának fölvatása maradt.

Délután két óraker a „Tisza“ szállóban diszebéd volt. Este a város fényárban uszott.

II. Kassa.

Kassa városának nagy ünnepe volt vasárnap. Kora reggel az összes utcákat ezernyi közönség lepte el és csöndben elhelyezkedett a nagy Templom-téren, utat hagyva a templomhoz fölvonuló papságnak. Az ünnepségnek, a mely a legragyogóbb egyházi pompával ment végbe, zavartalan és áhitatot keltő volt a lefolyása. Befejező részében részt vettek: a törvényhozás, a ka-

tonaság, a különféle küldöttségeknek diszbe öltözött csoportjai és Kassa hölgyei és előkelőségei.

A kassai középponti és külső papság társulva a szomszéd megyék idegyült papjaival, reggeli 7 óraker *Samassa* egri érseket, a ki teljes főpapi diszben a püspöki rezidencia termeiben várakozott, ünnepi körmenetben vezette az új székesegyház főajtójához. Ezen kívül maradván a kíséret, a fölszentelő érsek legközelebbi környezetével a dom ivezetei alá belépett. Majd onnan azonnal visszatérve, ünnepiesen ismét körmenetben vezették a szomszéd ósrégi szent Mihály kápolnába, hol a föoltárban majdan elhelyezendő szent Felicán és Calestina vértanuk ereklyéit már előtte való nap nyilvános tisztelet céljából kitették.

Itt elfoglalta az érsek a számára kijelölt helyet, a hol az előirt imák elvégzése közben, főpapi ornátusát magára öltvén, a dóm főkapuja előtt e célból rögtönzött diszsátor alá vonult s ekkor kezdődött a szertartás.

A mindenszentek litániájának eléneklése után, az e célból általa csak most készített szentelt vízbe mártott izsóppal háromszor körüljárta a dómot, miközben annak falait kívülről és a templom környékét is beszentelte. Mindenik körüljárás után, a templom főajtóját főpásztori pálcájával zörgetvén, ez csak harmadik alkalomra nyílt meg. Föltárván a dóm kapuja, az egész papság a dóm ivei alá vonult be és most a templom belsejének felszentelése következett. Mindenek előtt a Sz. Lélek segítségül hívása történt. A magasztos ének elhangzása közben a templom padozatát kereszt alakban hamuval a papok behintették s az ének befejezése után, a szentelő érsek főpásztori botjával először a padozatra hintett hamuba kirakott görög abc-t majd a kereszt másik oldalán kirakott latin abc-t beirta.

Ennek megtörténte után a gyönyörű oltár elé járt teljes segédletével, a hol az előre kikészített sót, vizet, hamut és bort előbb külön-külön megszentelvén, összeelegyítette. Csak emelte a szertartások magasztosságát az a pillanat, melyben a szentelő érseken kívül a dóm égbetűró ivei alatt, teljes főpásztori segédlettel, megjelentek *Budics* Zsigmond kassai és *Szmercsányi* Pál szepesi püspökök, a kik a mellékoltárok közül kettőt-kettőt szenteltek föl; a metropolita a vegyített szentelt vizet, abból a két másik szentelő püspöknek a szükséges mennyiséget kiosztotta, majd maga is hozzáfogott a templom- és oltárszenteléshez.

Ennek végeztével az összes papság kivonult a főtemplomból a Szent-Mihály kápolnához, hogy onnét az eleve elkészített ereklyéket: *Felicán* és *Celesztin* mártírok hamvait, az őket megillető fényvel és pompával hozzák a dóm föoltárában elkészített sirjukhoz. Az ereklyékkel a papság körüljárta a templomot, hogy a templomon kívül álló közönség láthassa. Most a főajtóhoz visszaérkezett a körmenet s miután ezt a főkaput szentelt krizmával az érsek fölkenete, a templomba előre elkészített sirba rejtették el az ereklyéket s a föoltár és a templom belső falainak fölkenésére jött a sor.

Különösen föltűnt e mellékoltárok közül *Schuster* váci püspök által 12—13.000 frnyi költséggel állított és volt székesegyházának ajándékozott vörös márvány oltára.

A szentelési szertartások bevégeztével, az érsek a föoltárnál a két püspök pedig a mellék oltároknál csöndes misét végeztek, a melyekre már bebocsátották az ünneplő fényes közönséget. Az országgyűlés két házának küldöttségét *Berzevicy* Albert vezette: a kívül egy sorban jött a templomba *Wlassics* miniszter s e

küldöttséget követték Kassa és a szomszédos törvényhatóságok, valamint a katonaság diszbeöltözött küldöttségei.

Bubics püspök nemsokára fölment a szószerkebe és elmondotta millenáris szent beszédét. A történetíró kutató elméjével kereste ki az összefüggést nemzetünk ezeréves viszontagságainak eseményei és az Isten sujtó és áldó kezének tényei közt. Ezt tárta föl a hazafiság meleg szavaival s fölmagasztalta a magyar szentet, Arpád-házi *Szent Margit* királykisasszonyt, a kinek nevét őrzí ez a kincses templom. Végül áldóimát mondott mindenekre.

Ezután *Medveczky* kanonok miséje következett, mely alatt Gaál Ferenc szabadkai zeneiskolai igazgató vezetése mellett a kassai női dalosegyesület és a kassai dalegyesület énekelt.

Mise végeztével az egyháznagyok és Wlassics miniszter a püspöki palotába vonultak.

Itt Zemplénmegye küldöttsége, Matolai Etele alispán vezetésével tisztelgett Bubics püspöknél, azután Samassa egri érseknél. Mindkét helyen Matolai beszédet intézett a főpapokhoz, akik szíves szóval válaszoltak. Szepes- és Sáros vármegyék küldöttségeit Szmrecsányi Jenő sárosi főispán vezette Bubics és Samassa elé.

Délután két órakor 500 terítékű lakoma volt a Schalkház-szállóban, melyben Samassa érsek kivételével az összes előkelőségek megjelentek, Münster polgármesternek a királyra mondott fölköszöntője után fölemelkedett Wlassics miniszter és alkalmi beszédet mondott.

Berzevicy Albert képviselőházi alelnök Kassa város polgárait élte.

A lakoma végén a jelenlevők szakadatlan eljenzése mellett, szólásra áll Bubics Zsigmond kassai püspök és meghatva köszönte meg a lelkes üdvözléseket, majd újból hangsúlyozta a szeresd felebarátodat elvét, mondván, hogy a ki ezt nem cselekszi, nem lehet jó keresztény. Élteti Wlassicsot, Berzevicyt és Szmrecsányi miniszteri osztálytanácsost.

Délután 5 órakor nyitották meg az állami felsőbb polgári leány- és fiúiskola új épületét.

Este a város gyönyörűen ki volt világítva, különösen festői képe volt a dómnak mely koronkint bengáli fényben jelent meg; a tetején a kassai dalosegyesület énekelt a szózatot és több régi egyházi énekét. A püspöknél vacsora volt, mely után este tizenegy órakor a miniszter és kísérete visszautazott a fővárosba.

TÁRCA

Szent Klára imája.

Amikor a Szaracénok

Assisibe törtek,

Szent Klára a nagy Szentséggel

A küszöbre törtet:

„Ne add Uram! besztiáknak

A lelkeket, akik áldnak!

Maradj oltalomvár

A Te hű népeddel,

Melyet megváltottál

Szentséges véreddel!”

Erre az ég ezt menydörgé:

Én megóvlak mindörökké!

A Szaracén a porba hullt,

És Assisi megszabadult.

Imádkozzál értünk is szent Klára,

Hogy győzzön most a hithű nép pártja,

A Szaracén porba térjen,

A néppárt meg győzzön, éljen!

Kálmán Károly.

A fölsült arc-olvasó.

— Apróság gróf Zichy Nándor életéből —

Irta: Gelsei Biró Zoltán.

— Uraim! Hölgyeim! Hiába igyekezett Lichtenberg és Musäus szatirával silányítani tönkre Lavater János Gáspárt, Svájc kanton legnagyobb bölcsét. A csöndes zürichi lelkész egy megoldandó rébuszt hagyott hátra az utókor minden bölcseinek. Én hive vagyok testestől lelkestől az ő iskolájának. Alaposan tanulmányoztam Lavater műveit. A „*Physiognomische Fragmente*“ című műve biztos alapra fektette az arc-ismét. Igen, tessék elolvasni. A mű bebizonyítja, hogy minden ember jellemét az arcáról lehet leolvasni. Az orr görbületei, a szem-ráncok, az ajkak állása, a szemek tüze elárulják, hogy melyik emberben „mi lakik“, amint mondani szokták. Én a mű áttanulmányozása után elkezdtem idomítani megfigyelő képességemet. Idomítottam évek hosszu során át s most egy kincs birtokában vagyok.

— Ah! Ohó! kiáltották kórusba kételkedőleg a fürdővendégekből álló kis társaság tagjai. Návay Berci, a bölcselkedő lavaterista sietett bebizonyítani állításának igazságát. Egy hét alatt népszerűséggé vergődött a fürdővendégek közt.

Ahány fürdővendégnek megvizsgálta az arcát, valamennyiről kitalálta, hogy mivel foglalkozik.

Alighogy felfedezték benne ezt a ritka tehetséget, azonnal felhasználták kémnek. Az érkező utasokról ő vitte meg minden kíváncsi fürdőzőnek a személyleírását. Még azon a héten fölpakkolt és ellillant más vidékre egy természetes bankár, egy híres párbajhős és egy öreg hölgy, aki két leányával tartózkodott a fürdőn. Féltek, hogy a csodálatos lavaterista még utóbb fölfödözi a mesterségüket. A bankár szenvedélyesen kártyázott, a

párbajhős kereste az „affér“-okat és az öreg hölgy a „magánzó“ nevet viselte.

Az egyhangu fürdőéletnek a pletykák a fűszerezői. Kapva kapnak egy olyan mulatságos emberen, akirítka tulajdonsággal van fölrulázva. Az arcolvasó olyan népszerű lett, hogy mindenki az ő ajkát leste. Akiről ő kitérő titokzatossággal nyilatkozott, azt nem vették be a társaságba.

Egyik este egy körszakállas uri ember érkezett a fürdőre. Hosszu fekete köpenybe volt burkolódzva, egy különös négyszög alakú pakktáskát szorongatott a kezében. Azon este nem mutatta magát.

Návay ur, a böles arc-ismerő, azonnal elővette lavateri tudományát és fölkereste médiumát, a szálloda portását.

Titokzatosan körültekintett, óvatosan hajolt a portás füléhez s egy ezüst forintost nyomva a markába, suttogva kérdezte:

— Hát ez ki?

— Nem tudom a nevét, — válaszolt a lavater-médium.

— Azt se tudja honnét jön?

— Sejttem! A királyi tanácsosné ő méltósága a multkor egy levelezőlapon megrendelte a zongoramestert, hogy jöjjön le, hangolja meg a zongoráját. Több mint bizonyos, hogy ő az.

— Tehát zongoramester? Köszönöm!

A portás zsebrecsusztatta a forintot s Návay ur boldogan tért haza, hogy az éj folyamán tanulmányozza Lavater „Physiognomische Fragmente“-jét, amely csalahatatlan, amely fölruházza az embert azon tulajdonsággal, hogy megismeri a jellemeket.

A körszakállas utas csak másnap reggel mutatta magát egy szaléttliban. Csöndesen reggelizett. Návay ur egy sarokból gusztálta az arcvonásait. Egyszer fölkel, átment egy távolabb ülő társasághoz, hol már kíváncsian várták.

— Nos, mit olvasott ki belőle?

— Ez az ur zongoramester. Mérget mernék rá venni, hogy az!

A hölgyek helyben hagyták. Csak két ur tagadta az állítás igazságát. Az egyik azt mondta, hogy ő úgy emlékszik rá, mintha már utazott volna vele, s ha jól emlékszik biztosítási ügynök. A másik ur meg határozottan erősítette, hogy főszolgabíró Baranyában.

A vitát úgy oszlatták el, hogy véletlenül melléje telepedtek. Hanem az idegen csak nem akart beszédbe elegyedni. A legképtelenebb állítások fölötti vitatkoztak, amely még a némát is kihozná sodrából, de az idegen csak rendületlenül hallgatott. Próbáltak négy nyelvet is beszélni, hasztalan. Egyszer aztán Návay odafordult hozzá.

— Az este tetszett megérkezni?

— Én? — Az este! volt a rövid válasz. Návay azonban nem tágitott.

— Sokáig tetszik itt maradni?

— Talán csak két napig!

— És innen hova tetszik menni?

— Trencsén-Teplitzbe!

— Szép szórakozás!

— Én unom!

(— Elhiszem! Kötelesség a zongorahangolás.)

— Hát miért oly rövid ideig?

— Mert egyéb dolgom is van!

(— Persze. Hisz abból él.)

— Honnan tetszett most jönni?

— A jószágaimról!

(— Aj! aj! Ez gazdag zongoramester lehet!)

— Akkor csak passzió utalja önt az ilyen utazásra?

— No meg egy kicsit a változás is!

(— Egy szeszélyes zongoramester! Ez is különös.)

— Sokat utazik?

— Folyton!

(— Ej ha! De kapós ember lehet.)

— Hát mennyi dolga akadt önnek itt?

— Jóformán semmi.

(— No ni! Még sok dolga sincs.)

— Ugyebár művészileg kezeli a zongorát?

— Én? A zongorát? Csodálatos kérdés! Hát kezelem, de művész bizony nem vagyok.

— Ön szerénykedik.

— Egy cseppet sem.

— A kottákat is érti?

— Egy kicsit értem. De nem szeretem.

— Akad ám önnek itt több dolga is.

— Nem szeretném ha akadna.

(— Hm! De rátartós!)

— Hát az én zongorámat eljönne fölhangolni?

(A társaság egyszerre az idegen arcára figyelt.)

— Szívesen uram! De én nem értek a zongora hangoláshoz, még utóbb elrontanám!

(— Paff! Ez tagadja!)

— Hát uraságod nem zongoramester?

— Sajnálom, de ezuttal tévedett uraságod.

— Hát akkor kihez legyen szerencsém?

— Zichy Nándor gróf vagyok.

A társaság minden egyes tagja zavarodottan vörösödött el, hajlongva kért bocsánatot s úgy elillant mintha puskából lötték volna ki. A népszerű arc-olvasó többet nem is került elő; elpárolgott a fürdőből még az este.

Azóta senki se emlegeti Lavater tudományát.

HIREK

Tisztelt előfizetőinkhez. Tisztelt előfizetőink jelentékeny része az aratás utánra ígerte fizetési kötelezettségének teljesítését, amidőn a föld népe jobban jut egy kis pénzhez. Miután Isten ke-

gyelméből ezt az időt is megértük már, kérjük tisztelt megrendelőinket, kik hátrálékban vannak, sziveskedjenek hátrálékukat mielőbb letörleszteni, mert minket is sok kötelesség terhe nyom.

Tekintettel a közeledő választásokra, többen azt kívánják, hogy ha lehet, szeptembertől hetenkint háromszor küldjük nekik a lapot. Ezeknek azt üzenjük: szívesen teszünk eleget kívánságuknak s ezentul hetenkint háromszor kapnak lapot. Ha már új évig netán kifizették volna lapjukat, a háromszori lapért még 1 frt 40 krt kell utánfizetni. Ha pedig még nem fizették ki, úgy hónaponként 50 kr. az előfizetési díj.

Teljes tisztelettel

a „Magyar Néplap“ szerkesztősége.

A király Budapesten. Ő felsége a király e hó végén pár heti tartózkodásra Budapestre érkezik. A király október 4-én részt vesz az új fővámtermi hid és néhány nappal később az iparművészeti palota fölavató ezredévi ünnepén.

Király és paraszt. A galíciai hadgyakorlatokon történt ez az érdekes eset. Amint a király a múlt keddi fárasztó gyakorlat után Lanyban kocsjába szállt, egy paraszt, aki sokáig szolgált mint katona, térden állva könyörgött tőle pénzbeli segítséget. A király nem engedte meg a jelenvolt kerületi biztosnak, hogy az aggasztóan eltávolítsa, hanem elrendelte, hogy a paraszt kérését a kabinetirodához intézze. Minap ugyanazon a községen hajtattott keresztül a király, s amint meglátta Przybojlawski biztost, megkérdezte tőle, hogy megkapta-e már a kabinetiroda a kérvényt. A válasz az volt, hogy az aggasztóan még nem jelentkezett. A király erre határozott hangon megparancsolta, hogy utána járjanak a dolgnak és a kérvényt hamarosan hozzájuttassák.

A hercegprimás Keszthelyen. Vaszary Kolos hercegprimás szombaton délelőtt dr. Kohl Medárd kíséretében Balator-Füredről Keszthelyre érkezett. A város közönsége lovasbándériummal fogadta a város nagy szülöttjét, kit a találkozási helyen Nagy István városbíró üdvözölt. A város végén levő diszkapunál zárdai fehérruhás növendékek díszes csokrot nyújtottak át a bíboros főpásztornak, aki ezekre menő közönség éljenzései között harangzugás mellett vonult a nemzeti és primási zászlókkal és szőnyegekkel díszített utcákon át a grófi palotába. A primás délután édesanyja sirját látogatta meg. Vasárnap 11 órakor a városi tanácsot fogadta.

Mátyás király szobra. Kolozsvár város meghívta a királyt a Mátyás-szobor alapkövének szeptember 30-iki letételi ünnepségére. Jósika báró miniszter értesítette a várost, hogy a király Fejérváry minisztert bizta meg képviselével, ki egyszersmind a kormányt is képviseli.

Lemondás. Kisteleki Lévy Henrik, az első magyar általános biztosító társaság vezérigazgatója és főrendiházi tag, ki nem rég vette föl a szent keresztiséget, lemond főrendiházi tagságáról, miután arra még mint zsidó neveztetett ki.

Alagut a Duna alatt. Budapest főváros érdekes nevezetességgel fog meggazdagodni. Egy magyar mérnök, illetve egy vállalat alagutal készül összekötni a Duna két partját az új országháznál. Az engedély még Wekerle adta meg s most a vállalat le is tette már az óvadékot a főváros tanácsánál. A eddigi tervek szerint az alagut 110 méter hosszú, tíz méter széles s nyolc méter magas lesz. Emeletesre építik. Alul két sor vágány lesz a közúti kocsik részére, az emeleten két oldalt pedig ut a gyalogjárók részére. A mű két millió forintba kerül.

A rézpénz mérge. Várady József nyirbátori kereskedő egy vevőjének rézpénzt olvasott vissza, közben az ajkán támadt kis pattanáshoz ért, a melyre ügyet se vetett. De vérmérgezést kapott. Váradi 24 óra múlva iszonyu kinok között meghalt. Özvegyet és egy kis leányt hagyott hátra.

Vizakna veszedelme. Vizakna, erdélyi község szombaton félig lángok martaléka lön. A városban napok óta a 32-ik gyalogdandárnak hadgyakorlatokat végző legénysége volt elszállásolva. Szombat reggel a katonaság kivonult a városból s néhány órával később kigyúlt egy szalmakazal. Valószínű, hogy egy katona dobta oda égő szivarját. A tűz a hirtelen támadott szélviharban gyorsan tovább terjedt, néhány másodperc alatt a román városrész három utcája és a magyar részben három ház. A kivonult tüzoltók mit se tehettek a tűz elnyomására, mely összesen 57 román és 3 magyar gazdaházat pusztította el, a melléképületekkel és az udvarokban felhalmozott, még ki nem csépeelt gabonával együtt. E miatt a károsodottak koldusbotra jutottak s szörnyű tél előtt állanak. A kárt 50.000 forintra becsülik. Az egyik oláh házban bent égett egy öreg asszony holtteste a ravatalon. Vasárnap reggel lett volna a temetése. Egy oláh ember, a ki éppen Nagy-Szebenből tért haza, mikor meglátta a tüzet, ijedtében megnémult.

Budavár visszafoglalásának emléke. Budavárát 1686 szeptember 2-án foglalták vissza a törököktől az egyesült magyar, osztrák és német seregek. Ezt az évfordulót minden évben megünneplik, még pedig a Mátyás-templomban tartandó istentisztelettel. Az évforduló alkalmából vasárnap délelőtt 10 órakor tartották meg a hálaadó istentiszteletet. A Mátyás-templom padsorai zsufolásig megteltek előkelő közönséggel. A szentélyben foglalt helyet *Mária-Dorottya* főhercegnő mély gyászban, Szirmay grófnő urhölgy kíséretében. A misét Nemes Antal dr. mondotta több növendékpap segédletével.

Az orkán pusztítása. Egerben és környékén szombaton éjjel iszonyu orkán és felhőszakadás dühöngött. A vihar különösen Mikófalván pusztított, hol a házakat valósággal elseperte és a termést tönkretette. A megáradt Eger és hegyi patakja a falu háziállatainak nagy részét magával sodorta. A nagy vihar Felnémet irányában vonult el, hol hasonló erővel dühöngött. A kiáradt Eger a város északi részén pedig a szőlőket öntötte el. Ez a vihar, mely kiszámíthatatlan károkat okozott, rövid idő alatt már a második a városban.

Régi siremlékek. Annyi tanuságos, régi művészies kivitelű sirkő egyetlen hazai templomaink mellett se maradt meg, mint a mennyt a kassai dóm alapfalaiiban találtak. Ezen, számszerint 70, emlékezetes feliratu, középkori sirkőről egy szép képes munka van sajtó alatt és a templomszentelés alkalmából Bubics Zsigmond kassai püspöknek ajánlva fog napvilágot látni. Szerzője dr. Récey Viktor, ki már évek óta foglalkozik e siremlékek tanulmányozásával.

Harangszentelés. Cselka Nándor püspök, budapesti érseki helynök, szombaton délelőtt 10 órakor az egyetemi templomban öt harangot szentelt. És pedig: három darabot a szelepcsényi templom számára, egyet a nőgrád-berceli és egyet a tápió györgyei templom számára.

Halálozás. Margó Tivadar dr. egyetemi tanár, hírneves orvostudós meghalt szombaton, 80 éves korában.

Ezredévi emlékmű a Vulkáni hágónál. A Hunyadmegye törvényhatósága által rendezett ezredévi emlékünnepek elseje a vulkáni hágónál nagyszerűen sikerült. Déváról b. Szentkereszthy György főispán vezetés alatt külön vonatot szállította a közönséget. Vulkánban a zsilvölgyi oláhok éljenekkel üdvözölték az érkezőket. Ezer nyi néptömeg előtt, ragyogó szép idő mellett báró Szentkereszthy főispán kifejezte, hogy az országos emlékek sorát Hunyadmegye e nagyfontosságú határszéli emlékekkel kívánta gazdagítani; ezzel jelképezi a magyar-román testvériségnek a haza védelmében Hunyady János hőse, Kendeffy Miklós vitézei által 400 év előtt megpecsételt fényes példáját. Ezek után Solyom Fekete Ferenc a történelmi társulat alelnöke tartotta emlékbeszédét, mire beszentelték az emléket, mely gondozásra a szolgabírónak adatván át, utána fényes díszes ebéd következett.

Bányarobbanás. Esztergomból jelentik, hogy a pilismaróti kőbányában nagy robbanás történt. Pecsénka Lajos, Ujlaki József, Miskei József családos bányamunkásokat a robbanás megölte. A szerencsétlenség okát senki se tudja. Az ottani bányákban folytonosan ismétlődnek a szerencsétlenségek s a munkások pusztulnak, de büntetve senki se lett eddig, ami a munkások körében nagy izgalmat kelt és veszedelmes következményeket szülhet.

Gróf Sztáray gyilkosa. Sátoralja-Ujhelyen vizsgálati fogságba helyeztek egy Garhely József nevű asztaloslegényt, kit a gyilkosság elkövetésével vádolnak. Állítólag éjnek idején női ruhába öltözve többször behatolt a grófi kastélyba. Idáig tagad, de tizenegy terhelő tanu jelentkezett ellene.

Szerencsétlenség a Garam folyón. Esztergomból írják, hogy a Garam folyón nagy szerencsétlenség történt pénteken. A garambergi átjárásnál egy szénával megrakott kétfogatu kocsit a rajta ülő emberekkel a folyó elsodort és a szénaszekér lovastul és a rajta levő emberekkel együtt a hullámokban eltűnt. A szerencsétlenségnek többen voltak szemtanúi, de mentésről szó se lehetett, mert a folyó most rendkívül megáradt és különben is igen gyors a folyása. Az se lehet tudni, hogy hány ember volt a szekéren.

Nincs többé visszhang! Ország-sőt világszerte híres volt a *tihanyi visszhang*, mely tizennégy szótagból álló szavakat is vissza tudott adni. Most arról értesülünk, hogy ez a visszhang nincs többé, mert valaki nyaralót emeltetett a környéken, a tihanyi apátság temploma mellett, de oly szerencsétlenül választotta meg a helyet, hogy a visszhangot többé senki se csodálhatja.

Árpádkori sirok. Biharmegyében Artádon Plathy Miklós földbirtokos telkén homokásás közben Árpádkorabeli sirokra bukkantak, a hol is emberi és ló csontokon kívül találtak egy zablát, 3 darab lókantárra való arany veretű rózsát, egy darab kengyelvasat, egy darab nyilvesszőt s több apró arany karikát. A tulajdonos folytatja az ásatást, remélve hogy még több érdekes tárgynak fog birtokába jutni, melyeket a nagyváradi múzeumnak szánt.

Mulatság. A budai kath. legényegylet folyó évi szeptember hó 13-án, vasárnap, a „Fácán“ vendéglő összes termeiben (II. ker. Medve-utca 6. sz.) az ez évben besorozott ujoncok tiszteletére színelőadással egybekötött jótékonycélu bucsu-tánc-estélyt rendez. A zenét a cs. és kir. 23. számú gyalogezred zenekara szolgáltatja. Színre kerül Derényi Antal „A napraforgó“ című 3 felvonásos énekes színműve. Kezdeté este 7 órakor.

A „Herkó Páter“ a legnagyobb és legolcsóbb politikai képes éleclap. Megjelenik minden vasárnap 16 oldalon, 25—30 igen szép képpel. Évnyegyedenként 1 frt. Melegen ajánljuk. Megrendelési cím: „Herkó Páter“ szerkesztőségnek, Budapest.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN

Ausztria. Az osztrák katolikusok negyedik nagygyűlésén, mult szerdán Clary herceg elnökjelentette, hogy az ausztriai püspöki kar főpásztori szöveget intézett a nagygyűléshez, mely az abban foglalt jó tanácsokért hálatelt szívvel mond köszönetet. A felolvasások során dr. Katschaler felsz. püspök a salzburgi kath. egyetemről, dr. Deckert plebános a szabadkőműves kongresszusról és Ebenhoch képviselő a kath. sajtóról értekezett. Ez utóbbi kijelentette, hogy az a katolikus, ki elhanyagolja a kath. sajtót, az a keresztényellenes mozgalom érdekében cselekszik; aki liberális lapokra fizet elő, elárulja egyházát és hittársait. (Zugó éljenzés.)

A zárógyűlést és díszes ebédet csütörtökön tartották meg Salzburgban.

Németország. Memel poroszországi városból minden tekintet nélkül kiutasították a letelepedett külföldi zsidókat.

A bécsi látogatás után a cári pár a német császári pár meglátogatására sietett. A találkozás színhelye Boroszló volt. A vendégek megérkezése előtt néhány nappal leleplezték I. Vilmos császár szobrát. A város ünnepi díszet öltött. A cári pár szeptember ötödikén érkezett Boroszlóba s fogadásukra a pályaudvarban megjelentek Vilmos császár és Augusztia császárné, valamint több német és idegen herceg. A közönség lelkesen fogadta a vendéglakásukra hajtató felségeket. A cári tiszteletére katonai szemle volt.

Franciaország. Párisban egy nő-bizottság alakult, mely célul tűzte ki, hogy Mária Dorottya főhercegnőt az Orleansi herceggel leendő házassága alkalmával díszes ajándékkal fogják meglepni. Máris aláírási íveket bocsátottak ki. Hogy munkájuknak általánosabb jelleget kölcsönözzenek, a gyűjtést egész Franciaországra kiterjesztik. Az adományok legnagyobb összegét 10 frankban állapították meg. Az adakozók sajátkezű aláírásat bekötik és az ajándékkal együtt átadják a főhercegnőnek.

Olaszország. Rómában az a hír terjedt el, hogy a trónörökös esküvője a montenegrói fejedelem leányával október hó 15-ike előtt fog megtörténni. Az ifju pár székhelye Flórenc városa lesz. Az olasz nép reméli, hogy az afrikai foglyokat az esküvő napjáig ki fogják szabadítani. Ferenc József király táviratilag üdvözölte Nikita montenegrói fejedelmet. Üdvözlő táviratot küldtek még Vilmos német császár, a török szultán, Ferdinánd bolgár fejedelem és Sándor szerb király.

Turinból jelentik, hogy a Monte Cenise nevű hegy Sico nevű csucsán, 3800 méter magasságban, mult héten leplezték le a boldogságos szűz szobrát. Az ünnepi misét egy 70 éves pap mondta.

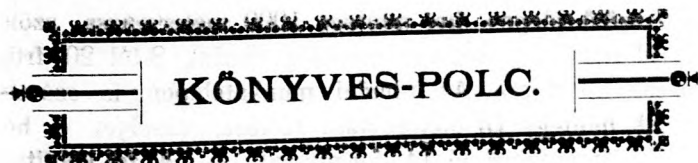
Az olasz katolikusok ezidőben tartják tizenegyedik nagygyűlésüket, Fiesole városban.

Oroszország. Az elhunyt Lobanov herceg-miniszter temetése már végbement. A holttestet Kievből, a Feltámadás templomából átszállították a pályaudvarra, honnan egy külön gyászvonaton vitték Moszkvába. Ott temették el. — Utódjául Suvalov Pál gróf, varsói fő-kormányzót emlegették, akit mult héten szélhűdés ért. A beteg állapota már javuló félben van.

Szerbia. Novákovits szerb miniszterelnök Sándor király megbízásából rendeletet intézett az összes határmenti kerületek főnökeihez, a melyben meghagyja nekik, hogyha Milán exkirály az ország valamelyik pontján Szerbia akarna bejönni, ezt akadályozzák meg.

Törökország. Szept. 4-iki távirati jelentés szerint Konstantinápolyban a nyugalom lassankint helyreáll; az üzlethelyiségeket ismét nyitva tartják. A hadügyminisztérium jelenti, hogy a lázongásnál három halottja és 38 sebesültje lett a hadseregnek. A kormány elhatározta, hogy a zavargás vezetőit törvény elé állíttatja, a külföldieket pedig, kik részt vettek a zavargásban, hazájukba küldik. A „Hum“ nevű hadihajó már megindult Pólából a konstantinápolyi kikötő felé, hogy az osztrák-magyar alattvalóknak esetleges védelmet nyújtson.

Kréta-sziget. Kréta szigetéről immár megnyugtató hírek érkeznek hozzánk. A lakosság hálás, hogy az európai hatalmak annyit elkövettek a válság elintézése végett. A rendet sehol se zavarják meg. Hír szerint a krétai nemzetgyűlés megállapodásra jutott a forradalmi bizottsággal, hogy a szultán rendeletét az engedményekre vonatkozólag elfogadják.

Vallásos könyvtár. Szerkeszti és kiadja Violet Gyula áldozópap Tarcalon (Zemplénmegye). Ily cím alatt egy évente négyszer, 100—100 oldalon megjelenő

füzetes vállalat indult meg e hó elsején, mely füzetekben a szerkesztő feldolgozni igéri az egyház szertartásait. A szentségekkel kezd, azután a temetési, szentelési stb. szertartásokat fogja közölni. Irni fog azonkívül a hittan, erkölcsan, egyháztörténet köréből s a szentek életéről, népszerű modorban. Szóval mindent felölel e vállalat, a mi a vallásosság javára szolgál. Jó lélekkel ajánlhatjuk mindenkinek. Előfizetési ára egész évre 40 krajcár.

Megjelent: egy kis költeményfüzetke „Stefáni fenéges asszonyhoz“ címen. Írója Holub Károly. Ára 10 krajcár.

A keresztény anya. Ily címen egy új havi közlőny jelent meg mult hó 30-án, melyet több áldozópap és tanító közreműködésével dr. Kozma Kálmán szerkeszt Veszprémben. Megjelen minden hó első vasárnapján két ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egész évre egy forint, mely összeg az egyházmegyei könyvnyomdának küldendő, Veszprém. Az új lap célja, mint azt a homlokzaton olvassuk, a *keresztény házi nevelés emelése*. Az első szám változatos, tartalmas. A keresztény családoknak igen ajánlhatjuk.

Dunaföldvári Album; Dunaföldvárrott született, vagy ott élt s élő emberek életrajz gyűjteménye. Összeállította s kiadta: *Czirák Gyula*. Husz jeles férfiú életrajzi adatait találjuk e könyvecsékében, köztük Kovács József apátkanonok, Magyar László, hírneves afrikai utazó, Tomory Anasztáz író, Rátkay László, a „Felhő Klári“ szerzője, stb. stb. életének leírását. Az ügyes munka ára 50 krajcár.

Az alábbi jó könyvekre fölhevjuk olvasóink becses figyelmét.

1. **A szent mise a világ legnagyobb kincse.** *Elmélkedés és imakönyv.* Németből átdolgozta dr. Komlóssy Ferenc kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő. Ára csinos kötésben 1 frt.

2. **Hajadonok könyve.** *Tanácsadó vezérkönyv ifju lányok számára.* Irta Csiklay Lajos a „Magyar Állam“ belső munkatársa. Ára díszesen kötve 2 frt.

3. **A katolikus vallás terjesztése a protestantizmus után.** *Történelmi és statisztikai tanulmány.* Irta Sziklay János. Ára 50 kr.

4. **A cserepesi kastély.** *Igen érdekfeszítő regény.* Irta Sziklay János. Ára piros vászonkötésben 1 frt.

5. **Verőfény.** *Tárcaák,* Irta Égely Mihály, a „Magyar Állam“ belső munkatársa. Ára 1 frt.

Mind e könyveket t. olvasóink szives pártfogásába ajánljuk.

Megrendelést e címen kérünk: „Magyar Néplap“ szerkesztőségének. Budapest, VIII., Práter-utca 44 sz.

A megrendelések gyorsan és pontosan intézettek el.

H u m o r.

Megjegyzés.

Mikor a jegyepárt templomba kísérték, mindenkinek feltűnt, hogy a násznagyok egyike rendkívüli törpe növésű. A nézőközönségből erre valaki halkán megjegyezte: „No ezekről a viz se mossa le, hogy már az esküvő napján volt — kicsinyük!”

A hasznot keresi.

— Miért nem keresztelted meg a fiadat, More?

— Van is abból haszna! Engem is megkereszteltetett apám, azért mégis, mikor lovat loptam, olyan huszonötöt sóztak rám, mintha valami pogány volnék!

Fontos személyiség.

Hiába idézték be Goldblatt Samut tanunak, soha se jelent meg. Végre elővezettetés terhe alatt meghívták, s ekkor el is jött a tárgyalásra. A bíró elé ily szavakkal lépett: „Nu, eljöttem, mert látom, hadj a tens törvén nem tud magától ebben az ögyben végezni!”

Ijedelem.

Ebéd közben fuldoklani kezd egy vendég. A korcsmáros látja ezt s ijedten felkiált: „Istenem, ez most itt mindjárt megful, aztán még ki se fizette az ebédjét.”

Színház és művészet.

Színházak e heti műsora. Nemzeti színház: Szerdán „A garasos alispán”. Csütörtökön „Elektra”. Pénteken „Zsolt vezér ifjusága”. Szombaton „Századvégi leányok”. Vasárnap „Rosenkranz és Gildenstein”.

Opera: Szerdán „A nappal és az éjjel”. „Nap és föld”. Csütörtökön „Don Juan”. Pénteken nincs előadás. Szombaton „Tannhäuser”. Vasárnap „Corvin Mátyás, Ércember”.

Népszínház: Szerdán „Szókimondó asszonyság”. Csütörtökön „Bubos pacirta”. Pénteken és szombaton „1000 év”. Vasárnap „a Vereshaju”.

Vigszínház: Szerdán „Durand és Durand”. Csütörtökön „Béni bácsi”. Pénteken „Durand és Durand”. Szombaton „Az államtitkár ur”. Vasárnap „Durand és Durand”.

Uj operett a Népszínházban. A népszínház igazgatósága megszerezte Varney legújabb operettejének, a *Boszorkánynak*, előadási jogát. Az operettet a párisi Folié-dramatik-ban már százötvenszer adták és még folyton adják. Ordonnó szövege nagyon mulatságos. Egy csapodár báróné mint kísértet rémiti a falu környékét; olyan Gáspár-apó, bájosabb kiadásban. A rémitgetés célja, hogy ne zavarják meg találkáját. A szép

bárónét sok vidám jelenet után leleplezik, de akkorára már a nyugtalankodó férjet ismét megnyugtatták és az ezzel az esettel párhuzamosan haladó szerelmi történet — egy halászegény és egy csaplárolány szerelmi története — szerencsés véget ér. A zene dallamos; különösen szép egy harmas és egy kankászserü karének.

A Panurzso, Plankett és Mejlhak operettejét, melyet a népszínház szintén megszerzett, hir szerint nem fogják előadni.

Pálmay Ilka a napok ismét Budapesten lesz és e hó 9-én megtartja hangversenyét a kiállítás területén. A hangversenyt a hirlapírók nyugdíjintézete javára tartják meg. A művésznő esetleg a budai nyári színházban is föllép még egyszer.

A nemzeti színház szinlapja már hetek óta jelenti, hogy Nagy Ibolya beteg. A művésznő erős meghülés miatt ágyban fekszik s ezért volt kénytelen az igazgatóság néhány szerepét másnak kiosztani. Nagy Ibolya különben már lábadozóféiben van s nemsokára elfoglalja régi szerepkörét a nemzeti színházban.

Közgazdaság.

Krónika. Inség dul Trencsénmegyében. A szakadatlan esőzés folytán a termények megromlottak, elrothadtak. Gyümölcs éppen nem termett. A nép nyomora százalmas. A miniszterek e hó 14-én üléseznek a segélyezés tárgyában. — **Nagy köd** borult a hét egyik éjjelén Kalocsára. A köd olyan sűrű volt, hogy a közlekedést megakasztotta. Ez a köd volt első jele a szeptembernek. — **A sertésvész** ijesztően pusztít az egész országban. *Makóról* vesszük a hirt ismét, hogy a vész a legnagyobb mérvben föllépett. A várost zár alá helyezték s minden intézkedést megtettek a baj orvoslására. A kormány a fertőzött szerb sertésállományt mégis bebocsájtotta. Igazán borzasztó, milyen tág lelkiismerettel bírnak, mikor közgazdasági viszonyokról van szó. — **A szőlők felujításáról** hozott törvény végrehajtása ügyében a hét közepén folyt le a szaktanácskozmány, amelyen a földmívelésügyminiszter elnökölt. A többség Hieronymi javaslatát támogatta, amennyiben az anyagtermelést kisebb telepekre, az állami segélyezést pedig az anyagtermelőkre terjesztette ki. — **Szüretet tart** a székesfőváros e hó 21-én. A szüret voltaképpen licitáció lesz, még pedig a rákos-kereszturi határban levő homokszőlő-telepen, hol mintegy 1000 métermázsa szőlő kerül dobra. A termést, minőség szerint, 8-tól 20 frtig bocsájtják dobra. Az ó-budai munkatelepen is számítanak mintegy 73 métermázsa szőlőre, amelyet e hó 23-án árvereznek el 14 forintjával. — **A tej-kiállítás** csütörtökön nyílt meg *Permai Béla* miniszteri tanácsos jelenlétében, aki a távol levő szakminisztert képviselte. A tejgazdasági termékek ez időleges kiállítását rokon

szenves érdeklődéssel tekintheti körül bárki, mert pompásan megfelelt földadatának. Csoportokra osztva láthatók ott a vajtermékek, a tehén- és juhsajtból készült sajtok a lipitói turók és más egyéb számos termékek. Itt látható felmutatva Bosznia-Hercegovina tejgazdasága is. — **A IV. orsz. gazdakongresszusra** való jelentkezések határideje még múlt hó 31-én lejárván, a bizottság az ez után jelentkezett tagoknak kedvezményeket már nem biztosított. E hó 10-én túl a bizottság már egyáltalán nem vesz föl tagokat. A kongresszus e hó 25 és 26-án fog lefolyni az országos kiállításon az ünnepélyek csarnokában, ahol azok, akik kiállítói belépő-jegyre számot tartanak, ez alkalommal a titkárságnál átvehetik. — **A molnár kongresszus**, amelyet e hó 6-7 és 8-ikára terveztek, *elmarad*. Elhalasztották a kiállítás utáni időre. — **A gazdatisztek II. kongresszusára** való jelentkezés határideje e hó 10-én jár le. Az érdeklődők igyekezzenek a határidő lejárata előtt jelentkezni a rendezőség irodában (Budapest IX., Lónyay-utca 7. sz.) ha a kedvezményben részesülni akarnak. — **A filloxera terjedése** Erdélyben is szomorúan tapasztalható. Ujabbán Alsó-Fehérmegye Túr és Oláh-Csesztve, Torda-Aranyosmegye, Alsó-Detrehem községeiben állapított meg a filloxera jelenléte. A községek határait zár alá helyezték.

Kiadói üzenet.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, az elkönyvelés megkönnyítése céljából, sziveskedjenek címszalaguk számát szelvényeikre feljegyezni.

Azon t. előfizetőink pedig, kik csak az első évnegyedet fizették, sőt vannak kik éppen semmi fizetést se teljesítettek, hátralékukat egyenlítsék ki, mert ellenesetben kénytelenek leszünk a lapot beszüntetni.

Budapesti piac.

(A budapesti piaci árak pontos kimutatása.)

Hüvelyes vetemények és termények.

Bab nagy fehér 7-25—7-50 kis gömbölyű 7-25—7-50 frt
 törpe 8-10—7-20 frt., barna 6-75 frt., tarka 6-00—6-00 forint.
 Borsó 8-50—9-50 frt., hámozott 12-50 frt.
 Lencse 8—12 frt.
 Köles 5-25—5-50 frt.
 Mák 17-00—17-50 frt.
 Kendermag 8-75—9-25 frt.
 Köménymag 38 frt. Mind 100 kilónkint

Baromfi, vad, tojás

Tyuk páronkint 1-00—1-70 frt.
 Idei csirke páronkint 35—1-20 frt.
 Husos lud 2-20—3-20 frt.
 Hízott lud 2-50—7-00 frt.
 Sovány kacsa 1-00—1-40 frt.

Hízalt kacsa 1-60—3-00 frt.
 Kappan 1-00—1-20 frt.
 Pulyka sovány 2-50—2-80 frt.
 Pulyka hízott 2-80—3-20 frt.
 Tojás 1440 darabot tartalmazó láda 25-50—30-00 frt
 „ kosárárú 44—46 drb 1 forintjával.

Lóvásár.

Könnyebb kocsiló 100—240 frt.
 Nehezebb kocsiló (hintós) 100—180 frt.
 Igás kocsiló 090—160 frt.
 Fuvarosló 65—110 frt.
 Parasztló 40—060 frt

Marhavásár.

Jármos ökör 320—420 frt páronkint.
 Fejős tehén tarka 65—130 frt., fehérszörű 72—0-80 frt.,
 bonyhádi tehén 110—150 frt darabonkint.
 Vágómarha Magyar ökör 220—330 frt. Szerbiai ökör
 17 3100 frt. Bivaly 16-00 18-60 frt. Tehén 20 3000 frt 100 kilo-
 grammonkint.

Szurómarhavásár.

Élő borju 27 46 frt.
 Növendék 16—30 frtlig.
 Élő juhok 11-50—15-00 frt.

Juhvásár.

Elsőrendű (kiviteli) birkáért 16—22-00 frt.
 Jómintiségű (anya) birkáért 9 11-00 frt.
 Középmintőségű (anya) birkáért 6—9 frt.
 Jóminőségű kiviteli (ürű) birkáért 19-00—23-50 kr.
 Középmintőségű (ürű) birkáért 16—18 kr. kilogrammonkint
 eleven suly szerint.

Takarmányvásár.

Réti széna 160 2-80 frt.
 Muhar 1-80—2-30
 Zsupszalma 1-60—1-80
 Alomszalma 1-20—1-40
 Préselt széna 2-00—2-40
 Zabos búkköny 2-60 2-15
 Szalmaszecska 2-00 2-15

Lisztüzlet

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
frt	12-40	12-50	11-60	11-2	1-70	1-20	9-7	8-10	7-60
	Korpa finom 2-80		goromba 3-90						

Gabnapiac.

	frttól	frtig
Buza bányási új . . .	77-81	klg. 6-70—7-10
— tiszavidéki . . .	77-81	6-90—7-25
— pestvidéki . . .	77-81	6-85—7-20
— fehérm.	77-81	6-85—7-20
— bácskai	77-81	6-90—7-30
Rozs elsőrendű	70-72	6-15—6-25
— másodr.		6-50—6-10
Árpa takarmány	60-62	4-20—4-50
— égetni való	62-64	5-20—5-90
Zab	39-41	5-55—6-75
Kukorica	—	3-70—3-90

A szerkesztésért felelős: **Lepsényi Miklós.**

Apró hirdetések egyszeri közlése szavanként 2 krral fizetendő. Vastagon szedett betűk kétszeresen számíttatnak. Címmel feladottak után 30 kr. bélyeg is fizetendő.

Cím alatt a hirdető neve, város vagy utca megnevezése s a post-restante szó értendő.

HIRDETÉSEK

felvételnek lapunk kiadóhivatalában

Budapest, Práter-utca 44.

Állandó hirdetések petit soronként 6 kr. s nonparellsor 10 krral számíttatnak. A közlési díj készpénz vagy levélbélyegeken előzetesen melléklendő.

Levélbeli felvilágosítás csak a hirdetés és válaszbélyeg beküldése mellett adatik.

A

„Magyar Néplap“

elárúsítás végett minden vidéki dohány-tőzsdének megküldetik, ha egy levelező-lapon eziránt kiadóhivatalunk megkerestetik.

(Tisztelettel kérjük t. elvbarátainkat is lapunk szétküldése körül közreműködni olyformán, hogy városunkban ily tőzsdét szereznünk s a címet kiadóhivatalunkkal közölni sziveskedjenek.)

A

Magyar Néplap

most már

22.000

példányban

jelenik meg és e mellett a **legolcsóbb** és a **legelterjedtebb** heti lap.

Magyar Néplap

MEZŐGAZDA,

Christliches Volksblatt

és

KRESTAN

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST,

Práter-utca 44. szám.

(Óriás-utca sarkán.)

Hirdetéseket lapunk számára kizárólag a MAGYAR NÉPLAP kiadóhivatala fogad el.

A „Szent Gellért“ könyvnyomda

elvállal mindennemű megrendelést, egyházi, községi és magán jellegű **nyomatványokat**, és szállítja azokat a legrövidebb idő alatt, s legjutányosabb áron: erős, jó papírt ad s tetszetős, csinos kiállításra nagy súlyt fektet.

Tisztelettel kérjük a főt. Plebános urakat, a községi előljárókat, a különféle egyletek tagjait s minden katolikust, hogy nyomdai megrendeléseiket ezentúl ne zsidó vagy szintelen nyomdában eszközöljék, hanem keressék meg a „Szt-Gellért“ katolikus könyvnyomdát, mely mindenkor rendelkezésükre áll s így támogassák a kath. ügyet. Fogjunk össze valamennyien, akkor boldogulunk.

Könyvnyomdánk mint a katolikus érdekek megrendíthetetlen támogatója, büszkeségét helyezi abba, ha az igényeket minden tekintetben kielégítheti s a megrendelőktől csak dicsérete arathat.

Budapest, 1896. Práter-utca 44.

Tisztelettel

a „Szent-Gellért“ könyvnyomda.

Nyomatott a „Szent Gellért“ könyvnyomdában. Budapest, Práter-utca 44.